

Segédlet a hittan felvételihez

Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Kollégium és Óvoda

A Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium, Kollégium és Óvoda egy elkötelezetten katolikus nevelési intézmény. Fontos számunkra, hogy a családokkal közösen segítsük a gyermekeket Isten felé. Ehhez elengedhetetlen, hogy egy nyelvet beszéljünk, hogy értsük egymást, és így a közös alap segítségével támogassuk egymást. A hittan felvételi ennek a közös alapnak a meglétét kívánja megvizsgálni.

I. Elbeszélések a Szentírásból

Az emberi kéz által írt Biblián keresztül Isten mutatja meg önmagát. A különféle történetek és elbeszélések ismerete segítenek megismerni is jóságát. A szent írók nem történelem könyvet írtak, sem természettudományos szakkönyvet. A Szentlélek segítségével beszélnek Istenről, és Istennek az emberrel kapcsolatos tervéről és támogatásáról. A következő részek ismeretét ajánljuk:

- Krisztus születése, az Isten végtelen szeretete emberré lett: Mt 1, 18-25
<http://szentiras.hu/SZIT/Mt1,18-25>
- Feltámadás: a világtörténelem legnagyobb csodája: Mt 28, 1-7
<https://szentiras.hu/SZIT/Mt28>
- Zakeus keresi Istent, és Jézus nála vacsorázik: Lk 19, 1-10
<http://szentiras.hu/SZIT/Lk19,1-10>
- Jerikói vak, aki meglátta Jézust: Lk 18, 35-43
<http://szentiras.hu/SZIT/Lk18,35-43>
- Vízözön Isten irgalmának megmutatkozása: Ter 7, 17-24
<http://szentiras.hu/SZIT/Ter7,17-24>
- Dávid és a Góliát kicsi a bors de Isten segítségével erős: 1 Sám 17, 48-54
<http://szentiras.hu/KNB/1S%C3%A1m17,48-54>
- Sámuel meghívása egy ifjú szolgálatkészsége: 1 Sám 3, 1-21
<http://szentiras.hu/SZIT/1S%C3%A1m3,1-21>
- Teremtés: az Isten az embernek adta a világot: Ter 2, 4-25
<http://szentiras.hu/SZIT/Ter2,4-25>
- Tékozló fiú a megbocsájtás és szeretet példabeszédje: Lk 15, 11-32
https://szentiras.hu/SZIT/Lk15#heading_20301501100_3
- Az irgalmas szamaritánus: Isten irgalmas szeretetének bemutatása
<https://szentiras.hu/SZIT/Lk10,25-37>

II. Egy közösséghez tartozunk

A jelenben is vannak, akik segítenek nekünk az Isten felé vezető úton. Nem vagyunk egyedül, hanem többféleképpen is az egy Egyház közösségének részei vagyunk. A közösség vezetőinek segítségével egymást bátorítva és erősítve haladhatunk az úton.

- Milyen közösség(ek)hez tartozol?
- Ki a vezetője (pl. plébános, hittan tanár, cserkész parancsok, ministráns vezető, karnagy, oratórium vezető)? Mit tudsz mesélni róla?

- Miben segít ez a közösség téged? Mit szeretsz benne a legjobban?
- Milyen csoportok vannak még a környékeden?

III. Szentek és példaképek

Az Egyház kétezer éves története során sokan voltak, akik kitüntetett kapcsolatba kerültek Istennel már a földi életük során. Sokukat szentként példaképül állít elénk az Egyház. Ők sem voltak büntelenek, tökéletesek, mégis életükkel példát adtak nekünk az igazi (az evangéliumi szeretet szerinti) életre. Egy szent **pozitív életvezetése**, illetve **áldozatos szeretete** erőt ad, valamint kérhetjük a közbenjárását, hogy segítsen minket szeretet-közösségben élni Istennel és embertársainkkal. (Lásd Jézus szeretet parancsa: **Mk 12, 28–34**)

- Kereszteléskor ki lett a védőszented?
- Ki a kedvenc szented vagy az a bibliai alak, aki a példaképed lehet?
- Mit tudsz az életéről?
- Mit tanultál tőle, miben inspirál/motivál, illetve miben szeretnéd a segítségét kérni?

A szentek végtelen sorából kiemeltünk néhányat, kinek alakja érdekes lehet. Róluk és további szentek életéről többek között *A szentek életében* olvashatunk:

<https://archiv.katolikus.hu/szentek/d.html>.

- [Loyolai Szent Ignác](#) - A jezsuita rend alapítója, aki sokakat bevezetett a lelkekkel való foglalkozás tudományába.
- [Xavéri Szent Ferenc](#) - Jezsuita szerzetes, aki minden idők egyik legnagyobb keresztény misszionáriusa.
- [Szent Kalkuttai Teréz](#) - Kalkutta szegényei között végzett áldozatos munkájával az egész emberiség elismerését kiváltotta.
- [Szent II. János Pál pápa](#) - Az „utazó pápának” szokták nevezni.
- [Bosco Szent János](#) - A hányatott sorsú gyerekek szent pedagógusa.
- [Assisi Szent Ferenc](#) - A szegénység és egyszerűség példáján keresztül megújította a középkori egyházat.
- [Szent Pál apostol](#) - a 13. apostol, aki csodálatos megtérése után lángoló szívvel járta a világot és hirdette Jézus Krisztus örömhírét.
- [Vianney Szent János](#) - A plébánosok és gyóntatók védőszentje.
- [Szent Maximilian Kolbe](#) - a XX. század egyik nagy keresztény szentje, aki elhivatottságával, teremtőerejével és áldozatkészségével ma is példát mutat nekünk.
- [Szalézi Szent Ferenc](#) - A médiamunkások, újságírók védőszentje. Katolikus egyházférfi, az ellenreformáció egyik legjelentősebb alakja, a katolikus egyházszervezet egyik megújítója.
- [Lisieux-i Szent Teréz](#) - Misszionáriusok és pilóták védőszentje. Egész életét egy szerzetesrendben töltötte és mégis a missziók védőszentje.
- [Szent Erasmus](#) - A hajós emberek pártfogójaként emlegetik.
- [Szent Miklós püspök](#) - Többek között a kereskedők, gyógyszerészek, gyerekek és diákok védőszentje.
- [Árpádházi Szent Erzsébet](#) - IV. Béla király lánya, aki szegények nagy segítője lett.
- [Szent László](#) - A lovagkirály.
- [Szent István király](#) - Aki államunk alapjait megerősítette a kereszténységben.
- [Szent Batthyány Starttmann László](#) - A szegények orvosa.
- [Szent Mihály főangyal](#) - A mennyei hadak nagy vezére és harcosa.
- [Albert Schweitzer](#), Teológus és orvos - [Az élet tisztelete](#) (A tisztelet a szeretet kezdete)
- [Raoul Wallenberg](#) - svéd diplomata, a [humánus lovagja](#), Ember az embertelenségben
- [B. Salkaházi Sára](#) - [Életét adta az üldözöttekért.](#)
- [Sthelo Gábor](#), A pap, [aki megmentett ezer gyereket](#) a biztos haláltól

- [Kostka Szent Szaniszló](#), lengyel nemesi családból született, törekedett az életszentségre, hangoztatta: “Nagyobbra születtem , az örök égi javakért élek”, a fiatalok védőszentje
- [Boldog Carlo Acutis](#), olasz családba született, az internethasználók és a fiatalok védőszentje.
- [Claver Szent Péter](#) - a rabszolgák rabszolgája, jezsuita misszionárius áldozópap, az amerikai rabszolgákat szolgáló missziók védőszentje
- [George Lemaitre](#) - belga katolikus pap, csillagász, aki először dolgozta ki a Big Bang elméletet az Ősrobbanásról 1927-ben.
- [Gregor Mendel](#) - tudós, ágoston rendi pap, megalapozta a tudományos örökléstant, a gének átörökítésének törvényszerűségeit

IV. Hitünk alaptételei

A Szentírásban megjelenő kinyilatkoztatás és kétezer év bölcs hagyománya alapján az Egyház megfogalmazott alaptételeket, amik vezetnek közösségeinket és az egyéneket az Igazi, a Jó, és a Szép keresésében.

Keresztény életünk alapvetéseit könnyen érthető, rövid pontokba szedve megtaláljuk a [Katolikus Egyház Katekizmusában](#). Az alábbi főbb témák végén mindig szerepel, hogy a Katekizmusban (KEK) mely pontoknál olvashatunk az adott témáról. A teljes KEK megtalálható a Katolikus Egyház honlapján: <http://www.katolikus.hu/kek/>.

Néhány éve elkészült a katekizmus fiataloknak szánt és magyarázatokkal ellátott változata A [Katolikus Egyház Ifjúság Katekizmusa](#). Ezt az [angol címe alapján](#) YouCat rövidítéssel emlegetjük. Az alábbi részletek a YouCat-ből valók. Sajnos a YouCat digitálisan nem elérhető, de megvásárolható több helyen, például iskolánk portáján 1800 forintért.

A következő alaptételeket tartjuk legfontosabbaknak. Minden gondolat után ajánlunk további pontokat a Ifjúsági Katekizmusból (YouCat) vagy Katekizmusból (KEK), amik érdekesek lehetnek, ha jobban el szeretnénk mélyülni a témában.

Ember válasza: hit

Hinni Istennek azt jelenti: nyitott, ráhagyatkozó szívvel és kutató értelemmel válaszolni annak az Istennek, aki számunkra kinyilatkoztatta magát.

»Éber (halló) szívre« van szükség annak, aki hinni akar. Isten sokféle módon keres kapcsolatot velünk. Minden emberi találkozásban, minden megindító természeti élményben, minden látszólagos véletlenben, minden kihívásban, minden szenvedésben Isten nekünk szóló rejtett üzenete lakozik. Még világosabban szól hozzánk, amikor a lelkiismeret szavában vagy hangjában fordul felénk. Úgy szól hozzánk, mint barátjához. Ezért kell nekünk is barátként válaszolnunk, és hinnünk neki, teljesen bízni benne, megtanulni őt egyre jobban megérteni, és akaratát feltétlenül elfogadni.”

További részletek a hitről:

Youcat: 20, 22, 29.

KEK: 142-149, 150-152.

Az emberről, értékéről, és céljáról

„Minden embernek léte első pillanatától kezdve, már az anyaméhben sérthetetlen méltósága van, mert Isten őt öröktől fogva akarta, szerette, megteremtette, és megváltásra és örök boldogságra rendelte.

Ha az embert csupán eredményei és egyéni teljesítményei alapján értékelnék, akkor a gyenge, beteg és tehetetlen embernek nem lenne értéke. A keresztény ember hisz abban, hogy a helyes emberi értékelés alapja elsősorban Isten *értékelése*. Isten minden embert lát, és úgy szereti, mintha ez az

ember lenne az egyetlen teremtmény az egész világon. Mivel Isten még a legkisebb gyermeket is szemmel tartja, ezért ennek is végtelen méltósága van, és ezt embernek nem szabad lerombolnia.”

Ezért a mások felé fordulásban, a közösségben Jézus kettős szeretetparancsát kell követnünk: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat.

Az ember életének célja: életének jótetteivel jelenítse meg a többi ember előtt Isten erejét, Szentségét, Szeretetét, amelyet Ferenc pápa nagyon szépen összefoglal. „Közelség, együttérzés és gyengédség: ez Istennek a stílusa. Ezt a stílust kövessük! Vajon én közel állok-e az emberekhez, segítem-e az embereket, együttérző vagyok-e, vagy mindenkit elítélek? Gyengéd és kedves vagyok-e? Tehát semmi merevség, hanem közelség, együttérzés és gyengédség!” (Ferenc pápa)

További részek az emberről és célunkról:

YouCat: 1, 280, 281.

KEK: 1-3, 358, 1699-1715, 1718-1719, 1725.

Jézusról, a Krisztusról

„Jézus Krisztus egyedülálló mivoltában nem csak Isten lényegét mutatta meg nekünk, hanem az igazi, eszményi embert is.

Jézus több volt, mint ideális ember. Még a látszólag ideális emberek is bűnösök. Ezért ember nem lehet mértéke az embernek. Jézusnak azonban nem volt bűne. Csak Jézus Krisztusban ismerjük meg, hogy mit jelent embernek lenni, mi az, ami az embert a szó legigazibb értelmében végtelenül szeretetre méltóvá teszi. Ő »hozzánk hasonló mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban mentes maradt« (Zsid 4,15b). Jézus, az Isten Fia, a voltaképpen, igaz ember. Benne ismerjük meg, hogy Isten milyennek akarta az embert.”

Szent Pál apostol a következőképpen fogalmaz Krisztus lelkületéről, emberszeretetéről: Ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt. Ő Isten formájában volt, és az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette magát, szolgai alakot öltött, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr. ([Fl 2,5-11](#))

További fontos részek Jézus Krisztusról:

Youcat: 60, 67,71, 73, 76, 90, 99, 101, 105.

KEK: 358-359, 381.

A Bibliáról

„A Szentírást akkor olvassuk helyesen, ha imádkozva, azaz a Szentlélek segítségével olvassuk, akinek sugalmazására az létrejött. A Biblia Isten szava és sarkalatos útmutatás az ember számára.

A Biblia olyan mint Isten hosszú levele minden ember számára. Ezért a Szentírást nagy szeretettel és tisztelettel kell fogadni. Ez először is azt jelenti, hogy Isten levelét valóban el kell olvasni, azaz nem csak részleteket kicsipegetni belőle, az egészet pedig figyelmen kívül hagyni. Aztán az egészet kell a »szívre« - a lényegére - a és titkára, Jézus Krisztusra vonatkozóan magyarázni. Róla szól az egész Biblia, még az Ószövetség is. A Szentírás tehát az Egyháznak ugyanazzal az élő hitével kell olvasni, amelyikből az keletkezett.”

A Szentírásról még:

YouCat: 16.

KEK: 109-119, 137.

A Szentlélekről

„A Szentlélekben hinni azt jelenti, hogy őt éppúgy Istenként imádjuk, mint az Atyát és a Fiút. Azt jelenti: hisszük, hogy a Szentlélek jön a szívünkbe, hogy Isten gyermekeiként megismerjük mennyei Atyánkat. A Szentlélek indíttatására vagyunk képesek megváltoztatni a föld arculatát.

Jézus halála előtt megígérte tanítványainak, hogy ha már nem lesz velük, »más Vigasztalót« küld nekik. Amikor az ősegyházban a tanítványokra kiáradt a Szentlélek, megértették, mire gondolt Jézus. Mélységes biztonságot és örömet éreztek a hitben, és azonnal kaptak bizonyos karizmákat: tudtak prófétálni, gyógyítani és csodákat tenni. Az Egyházban mind a mai napig vannak olyan emberek, akik ilyen adományt kapnak, és akik ilyet tapasztalnak.”

További fontos részek a Szentlélekről:

Youcat: 113, 119, 120.

KEK: 683-686, 733-741, 747, 748-757.

A vasárnapról

„Katolikus keresztények minden vasárnap és a parancsolt ünnepeken kötelesek részt venni a szentmisén. Aki valóban keresi Jézus barátságát, amikor csak teheti, mindig elfogadja Jézus személyes meghívását a lakomára.

Valóban keresztény ember számára a »vasárnapi kötelezettség« szó éppen annyira nem megfelelő, mint a »kötelező csók« annak, aki igazán szerelmes. Senkinek sem lehet élő kapcsolata Krisztussal, ha nem megy oda, ahol Krisztus vár rá. Ezért keresztények számára a mise ünneplése ősidők óta a »a vasárnap szíve«, és a hét legfontosabb programja.”

További fontosabb részek a vasárnapról:

YouCat: 187, 219.

KEK: 1163-1167, 1193, 1389, 1417.

Az Egyházzól

„Az Egyház szó - görögül »ekklészia« - egybehívott közösséget jelent. Az Úr hív mindannyiunkat, akiket megkereszteltek, és akik hisznek Istenben. Mi együtt alkotjuk az Egyházat. Krisztus az Egyház feje, mi pedig a teste.

Amikor a szentségekhez járulunk, és amikor Isten szavát hallgatjuk, Krisztus bennünk van, és mi őbenne - ez az Egyház. Az összes megkereszteltnek Jézussal való szoros, személyes életközösségét a Szentírás különböző képekben mutatja be. Egyszer Isten népéről, máskor Krisztus jegyeséről beszél, nevezi az Egyházat anyának, Isten családjának, vagy pedig mennyegzős társasággal hasonlítja össze. Az Egyház sohasem pusztán intézmény, sohasem csak 'egyházi hivatal', amelyet félre lehet tolni. Az Egyházban előforduló hibák és szégyenletes dolgok miatt botránkozunk ugyan, de sohasem szabad az Egyháztól eltávolodnunk, mert Isten visszavonhatatlanul elkötelezte magát mellette, és minden bűn ellenére sem fogja elhagyni. Az Egyház Isten jelenléte közöttünk, emberek között. Ezért az Egyházat mindannyiunknak szeretnünk kell.”

Az Egyházzól további fontosabb részek:

YouCat: 121, 122, 123.

KEK: 748-781, 802-804.

A szentségekről

„Az Egyház hét szentséget ismer. Ezek: a keresztség, a bérmálás, az eucharisztia (Oltáriszentség), a bűnbánat szentsége, a betegek kenete, az egyházi rend és a házasság.”

További részek a szentségekről:

YouCat: 172, 173, 176, 193.

KEK: 1121, 1129, 1210-1211.

A szentmiséről**„Minden szentmise (eucharisztikus ünneplés) két fő részre oszlik: az igeliturgiára és a szorosabb értelemben vett eucharisztikus liturgiára.**

Az igeliturgiában olvasmányokat hallunk az Ószövetségből és az Újszövetségből, és fölolvassák az evangéliumot. Ebben a részben van a szentbeszéd és az egyetemes könyörgések. Az ezt követő eucharisztikus liturgia részei: a kenyér és a bor felajánlása, átváltoztatása és kiosztása a híveknek a szentáldozásban.”

További részek a szentmiséről:

YouCat: 213, 214, 216.

KEK: 1346-1355, 1362-1367.

Az imádságról**„Az imádság a szívnek Isten felé fordítása. Ha imádkozunk, élő kapcsolatba lépünk Istennel.**

Az imádság a nagy kapu a hitbe. Aki imádkozik, már nem önmagának él, nem magáért és nem a saját erejéből él. Tudja, hogy van Isten, akivel lehet beszélni. Az imádkozó ember egyre inkább Istenre bízta magát. Már most keresi a kapcsolatot azzal, akivel egyszer majd szemtől szembe fog találkozni. Ezért a keresztény ember életéhez hozzátartozik, hogy törekedjék mindennap imádkozni. Természetesen az imádkozást nem lehet úgy megtanulni, mint ahogyan valamilyen technikát, ügyességet megtanulunk. Bármilyen különösen is hangzik, az imádság ajándék, amelyet imádsággal lehet megkapni.”

További részek az imádságról:

YouCat: 469, 470, 477, 478, 486, 511.

KEK: 2558-2567, 2491, 2607-2616, 2621, 2629-2933.